

Számvetés a Galériában

Tizenkét kiállítás, meg egy terv

A Miskolci Galéria átmeneti otthonában most a Téli tárlat anyagát tekintheti meg a képzőművészeti érdeklődő borsod-miskolci látogató. Ezzel a tárlattal zárul az 1978-as kiállítások sora. Szám szerint tizenkét kiállítás rendezett a Galériában ebben az évben. Az első tíz kiállítást összesen tizenháromezer tekintette meg, s ez a szám a Déryné utcai állandó épületben kialakult látogatottsághoz képest kevés. Ennek okait már többször megírtuk, a már három éve tartó kényszerű vendégeskedés, a más — köztük ugyancsak kiállítást rendező — intézményekkel való társberlet mindenképpen károsan befolyásolja az érdeklődést, a látogatottságot. Nemcsak azért, mert itt nehezebben keresik fel, hanem mert a helyiség is alkalmatlan a Galéria feladataihoz. Ezeket ismételtelen részletezni már szükségtelen.

Mindezek ellenére a Miskolci Galéria a most záruló évben igyekezett felszerelteséget fejleszteni, paravánokat, szoborállványokat szerzett be, amiket hihetileg majd rendbe hozott saját helyiségében tud jól hasznosítani. Ez évben is tartottak alkalmanként tárlatvezetéseket, elsősorban az iskolák és a szociális brigádok részére. Rendszeresen segítette a Galéria a Magyar Képzőművészek Szövetsége Észak-magyarországi területi Szervezetének tárlatait (például anyagbegyűjtés, szállítás stb.), a díszgőri Vasas Galéria, a Nehézipari Műszaki Egyetem kiállításait; közreműködik a Borsodi Fialat Művészek Társasága rendezvényeinek, találkozójának lebonyolításában. A Herman Ottó Múzeum Képtárával közösen szervezi a művészeti barát társaság összejöveteleit; közreműködött októberben a Kiskalderászok konferenciájának előkészítésében és lebonyolításában.

A tizenegy tárlat közül várhatóan a Téli tárlat éri majd el az év végéig a legnagyobb látogatottságot. A továbbiak közül kiemelkedik Molnár Edit fotóművész februári tárlata 2776 látogatóval, de sajnos, akadtak megdöbbentően alacsony érdeklődést vonzó kiállítások is. E látogatási adatok igen tanulságosak és elgondolkodtatók.

A következő év terve is csak a jelenlegi otthonra épülhetett. A tervezett tizenkét tárlat közül tizenegy még ebben a Kossuth utcai teremben kerül a közönség elé, s hihetileg az utolsó, a december 2-án nyíló X. országos grafikai biennálé nyitja majd meg újra a Déryné utcai — addigra hihetileg rendbe hozható! — galériaépületet, az ottani tárlatok sorát. (Ehhez feltétlenül az szükséges, hogy immár márciusban végre elkezdjék a beszakadt teteji épület felújítását, s a háromévi megmagyarázhatatlan várakozás után végre elvegezzék ezt a valójában nem is nagy építészeti feladatot jelentő munkát.)

A kiállítási tervet 1979-re már elfogadta a Képzőművészeti Szaktanács, de a tárlatok szervezésén kívül egyéb feladatokat is megoldanak. Például tovább erősítik a külföldi — kassai, katowicei, tamperei, és a szovjet — kapcsolatokat; előkészítik a grafikai biennálé jubileumi kiadványát; a Képtárral közösen megszervezik a Borsodi Fialat Művészek Társasága kiállítását a Vasas Galériában; folytatják a Képtárral közösen a képzőművészeti előadássorozatot „Kortársak-művészet” címmel, legismertebb képzőművészeink bevonásával; s nem utolsósorban folyamatosan előkészítik az új honfoglalást a megújuló régi hajlékban. A munkaterv alapvető része természetesen a kiállítások sora.

Tizenkét kiállítás, tehát havi egy várható 1979-ben.

A sort Balla Demeter fotóművész tárlata nyitja. Balla aligha kell Miskolcon bemutatnunk, erősen kötődik Miskolchoz, nemrégien értékes miskolci albumot is megjelentetett. A szövegkiállítás sorozat negyedik darabjával folytatódik a sor, amikor is a Teke-Turkmen területi szövegkiállítását láthatja a közönség. Bernáth Aurél kiállítását folytatja a sort márciusban. A mester retrospektív tárlatán a Magyar Nemzeti Galériában és különböző magángyűjteményekben levő munkáiból mutatnak be válogatást. A katowicei képzőművészek textil- és miniatúrákiállítását, majd a hagyományos Rajzok — immár a tizenegyedik a sorban — látható, majd ezt pedig a tamperei festőművészek kiállítását követi. Miskolc finn testvérvárosának képzőművészeti életét mintegy száz alkotás fogja reprezentálni. Két szlovák művész — Andrej Doboš festő és Juraj Bortus szobrász — bemutatkozása következik, majd a barátság-fesztiválhoz kapcsolódó tárlat következik időrendben. Szeptember a fiatal művészek: a Fialat Képzőművészek Stúdiója ez alkalommal alkalmazott grafikai művekkel jelenik meg. Októberben a magyar naív művészek kiállításán a Kecskeméti Naív Múzeum anyagából láthatnak válogatást az érdeklődők, majd két svéd szobrász, Ulla Krantz és Gusztáv Krantz szobrait ismerhetjük meg. Végül a jubileumi, X. országos grafikai biennálé zárja az 1979-es kiállítások sorát, hihetileg már a Déryné utcában e kihívásra még két helyen: a Képtárban a biennálével egyidőben az eddigi nagydíjasok munkáiból rendeznek kiállítást, a külföldi grafikusok közül pedig most a szovjet művészek jönnek el munkáikkal, s az ő anyaguk a Kossuth Múzeumban (a Galéria jelenlegi átmeneti helyén) kerülnek a közönség elé.

Talán feltűnő, hogy az 1979-es tervben egyetlen miskolci művész kiállítását sem szerepel. Ez megközelítőleg sem azt jelenti, hogy nem jó a Miskolci Galéria és a helyi alkotók kapcsolata. Sőt, nagyon is jó, eleven, többségben baráti. Ugyanakkor a

miskolciak többsége az elmúlt tíz évben már szerepelt a Galériában, némelyik többször is, mások más miskolci kiállításhelyen találkoztak a közönséggel, s van, aki meg akarja várni a Galéria újrainyitását. Hogy mennyire tördök a Galéria a miskolciakkal, annak ékes bizonyítéka egy dédelgetett terv. Erdemes ezt megismerni.

Napjainkban nincs Miskolcon szerv, amely a borsod-miskolci művészek dokumentumainak összegyűjtésével, feldolgozásával foglalkozna. Nincsen szerv, ahol bizonyossággal lehetne utánakeresni helyi művészeink adatainak, munkásságuk dokumentumainak. Feltétlenül szükséges lenne egy olyan archívum létrehozása, amelyben az itt élő művészek személyes adatain kívül fellelhető minden, a művészi tevékenységükre vonatkozó adat, hivatalos irat, sajtókiadvány, egyéb dokumentáció, amelyeknek összessége folyamatosan képet adhatnának munkásságukról. Természetesen ide tartozna alkotásuk fotóinak, illetve diáinak gyűjtése, rendszerezése is. Ezt egyszer kellene jól összeállítani és a továbbiakban napra készen vezetni, kezelni, kiállító intézményekkel olyan kapcsolatot tartani, hogy a dokumentumgyűjtemény folyamatosan bővüljön.

Ennek gondja nem lehet kizárólagos a Miskolci Galériáé. A Herman Ottó Múzeum Képtárában is megfigyeltünk már hasonló terveket, s köztük alighanem megvalósítható ez az elgondolás. A gyakorlati élet bebizonyította, hogy egy ilyen gyűjteményre igen nagy szükség van. A Képtáron kívül a Magyar Képzőművészek Szövetsége Észak-magyarországi területi Szervezete is hozzákezdett már bizonyos gyűjtéshez, most már összefogva kellene jobban megalapozni ezt a munkát, s a jövőben együtt végezni. Eredményesebb lenne, az átfedések is elkerülhetőbbek. A Galéria hazaköltözésével ez a gond újra előtérbe kerül, s talán a közös megoldáshoz is közelebb jut.

Benedek Miklós

Mézey István munkája

Az Avas verbuválása

Gondolatok egy táncszínházi estéről

A Szakszervezetek Táncszínháza idei utolsó programjaként a miskolci Avas Táncgyűjtés önálló műsorát láthatják az érdeklődők vasárnap este a megyei művelődési központ színháztermében.

Már kissé távolabb az eseménytől, még mindig sok gondolat emészt a látótárat. Az együttes Verbunk címmel bemutatott kétrészes önálló műsora nehezen jellemezhető egy szóval. Nemigen lehet egy-érvényes ítélettel értékét jelezni. Könnyebb lenne persze a dolog, ha külön kellene (lehetne) szólni a két részből. Így, az egészről nem lehet azt állítani, hogy kirobbanó siker volt.

Az előzetes ismertetőkből megtudhattuk, hogy: ez a bemutató zárta a Szakszervezetek Táncszínháza miskolci bemutatóinak a sorát, s hogy az együttes az utóbbi öt év termését „kinálja” a nézőknek, azét az öt évet, amely már Stoller Antalnak, az együttes jelenlegi vezetőjének művészeti irányításával telt el munkában.

A néző, ha beül egy effajta műsorra, nem köteles ismerni háttér-körülményeket, számon tartani szavakkal elmondott „magyarázatokat”, műsorösszeállítási indokokat. Csak arra figyel: idehozott kíváncsiságával hogyan sáfárkodnak azok, akik színpadra lépnek, s kifejezőeszközök birtokában mit mondanak el a széksorokban ülőknek. Nos, mit tapasztalhatott, ha így „engedte el magát” a néző ezen az estén? Azt láthatta a műsor első részében, amikor az

úgynevezett autentikusabb — tehát az eredeti anyagot minimális beavatkozással színpadra állított — táncokat mutatta be az együttes, hogy kevés az igazán megfogó, a táncosok és a nézők kontaktusát erősen és folyamatosan tartani tudó produkció. Eppen — megítésem szerint — az első tánc (amelynek pedig minden bizonnyal „feldobó”, a mércét azonnal magasra állító feladata is volt) sikerült erőteljesebben. Bizonytalan mozgásokat figyeltünk meg, a színpadi jelenlét szigorú szabályainak meg-megtörését. Talán a Lánycsaj táncokon és a Lányok pontozóján kívül nem is volt egyértelműen jó élményt adó produkció. A Karikázók pedig látottan egymás mellé állítása — ezúttal legalábbis, de hát most erről van szó — erőteljesebben, kellő hatásnékülnékel maradt meg. Tehát csak érdekes gondolatnak. És ezúttal a Cigánytánc sem volt olyan izgasú, mint máskor...

Mint máskor... nos, igen, csak kezd kibújni a szög a zsákából... Merthogy csak nem hagyhattuk ki a ruhátárból korábbi ismereteinket, élményeinket erről az együttesről, a már látott műsoraikról. Sokan ültünk ott a nézőtérben, akik már többször látták ezt az együttest. S óhatatlanul magam is korábbi emlékekkel hasonlítottam az éppen a szemem előtt látottakat. Tehát fel sem górdult a függöny, a mérce már magasra tétele a táncosokkal szemben. Ők szoktattak hozzá bennünket ehhez.

Az egymilliomodik

Jelentős állomásához érkezett a hazai magnógyártás: a Budapesti Rádiótechnikai Gyár kecskeméti magnóüzeme túljutott az idén az egymilliomodik készülék gyártásán. Az utóbbi évek gyártmánycsaládjából kialakított típusú, az MK-27-sej jutottak el a kimagasló eredményig. Az egységességes, kétsávos magnó tökéletes hangvisszaadásra alkalmas és hosszú élettartamú. Ezen, így az idén is, százezer készült belőle.

Eppen ezért nehéz megmondani, vajon mi marasztalta a táncosok-mozdulatokon belül az erőt, a lehelletet, a biztosságot, a határozottságot-önbizalmat. Hisz' az még a halványabbra sikeredett produkciókban is látszott: birtokában vannak ezek a fiatalok a tánc tudásának, e művészi kifejezőeszköz megannyi összetevőjének.

Bizonyította fényesen mindezt a műsor második része. Ha az első „felvonásban” maradt hiányérzetünk, mert nem kaptuk meg azt a produkcióélményt, amit vártunk — akkor a második részben már-már több táncélményt, gondolatot, „felcenni valót” kaptunk, mint amennyit hozzászoktunk efféle bemutatókon. Nincs hely, hogy itt értékelően szólni tudjunk ezekről a tánckompozíciókról. E részben mindegyik erőssége volt az előadásnak, s ha a Kemény kalapban és a Verbunk címűeket mégis kiemeljük, csak azért van; hogy ennek az útnak a folytatására buzdítsuk az együttest.

Végül is ez alatt az öt év alatt, amióta Stoller Antal átvette az Avas Táncgyűjtés művészeti vezetését, éppen az vált ennek az együttesnek markáns megkülönböztető jegyvé: hogy nemcsak magas szinten tudnak produkciókat készíteni, hanem kiváló koreográfiákat, kiváló táncosok élő-elevenen, jelenben szólnak tudnak gondolatát formálni a színpadon. És — tehet-e többet egy amatőr együttes?

Tényi József

Két újság, egy rejtvény Borsod megyéről

Junosztly típusú televíziókészüléket nyerhet, aki a Borsod megyéről szóló négy keresztrejtvényt helyesen megfejti, és a helyes megfejtést beküldi a LOBOGÓ szerkesztőségbe. Az Észak-Magyarországi decemberi számban (6., 13., 20. és 24-én) közöljük a keresztrejtvényhálót és a vízszintes sorok szövegét. A rejtvényeket kiegészítő függőleges sorok meghatározását a LOBOGÓ december hónapban (7., 14., 21-és 28-án) megjelenő számban találják meg.

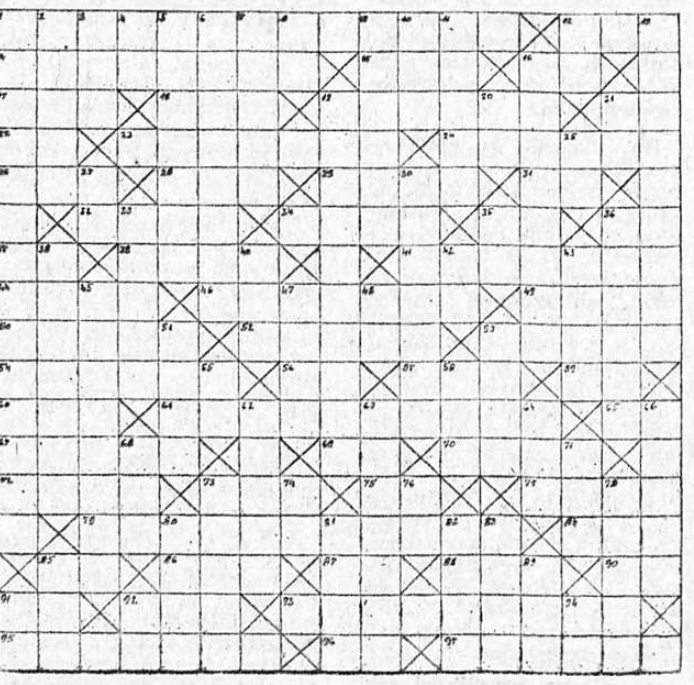
Kérjük, a négy megfejtést egy levelezőlapra, január 10-ig küldjék be a LOBOGÓ szerkesztőségbe: 1394 Budapest, Pf.: 427.

3

VISSZINTES: 1. A méltatlanul elfeledett „tizenegyedik aradi vértanú”, a függ. 1. alatti gyermeke.

honvédtábornok. Társait 19 nap múltán követte a halálba, 1849. október 25-én, 12. Hűvelyes növény. 14. Körül-

tekintően. 15. LAL. 16. Zeusz egyik szerelme. 17. Lőledel. 18. SHI. 19. Valaha. 21. Stan-num. 22. Izomkötő. 23. Orosz

férfinév. 24. Nagy szárazság. 26. A légy lárvája. 28. Elet, franciául. 29. Jégkrémárka. 31. Megszólítás. 32. Megjé. 34. Nőstény disznó. 35. Területmérték. 36. KC. 37. ZL. 39. Doppingoló. 41. His... voice, hanglemezárka. 44. Ev angolul. 46. Elegük volt belőle. 49. Az út mentén található. 50. Falat húz. 52. Három, franciául. 53. Ritka női név. 54. Tehetségtelen utód, másoló. 56. NT. 57. OBN. 59. Antimon vegyjele. 60. Arc betűi keverve. 61. Nem jó „itt” lenni. 65. IT. 67. Finom sajtajtja. 69. Állatlak. 70. Kisarjad. 72. Ma élő jelentős olasz zeneszerző, nemrégiben hazánkban járt (Pietro). 73. Filmeszéta (Lajos 1901-43). 75. Névelő. 77. Itt található a Borsodi Sörgyár. 79. A függ. 1. alatti felesége, haláláig méltó társa. 84. Az egyik évszak 85. Személyes névmás. 86. Menyasszony. 87. SG. 88. RGI. 90. Országos Tervhivatal 91. SY. 92. Magyar Nemzeti Bank. 93. A függ. 1. alatti található nagyság itt élt 1806-tól haláláig, itt alkotta műveinek legjavát. Most is itt nyugszik hajdani házában kertjében, az emlékére emelt mauzóleum közelében. 95. Búcsúzik a vonatnál. 96. IP. 97. Mexikói helység.

A taktaszadaiak nívódíja

A közelmúltban hírt adtunk róla, hogy a taktaszadai Uj Barázda Termelőszövetkezet férfi népdalköre kilencéves megalakulásának emlékeztetőre nagy sikerű műsort mutatott be a közönségnek.

Alig egy héttel ezt követően nagy öröm és megtiszteltetés érte a taktaszadai dalosokat. Levél vitte hírről, hogy a Népművelési Intézet a népdalkört az 1978. évben nyújtott kimagasló művészeti eredményei elismeréseként nívódíjjal részesíti. A díj ünnepélyes átvételére ma, szerdán utazott Budapestre a népdalkör vezetője, Szántó Erzsébet és a dalosok egy képviselője.

A taktaszadaiak az utóbbi három évben most érdemelték ki másodikszor ezt az elismerést. Gratulálunk!